

1. novembra 1916. Prej je bil že odlikovan z malo srebrno, po smrti pa z veliko srebrno kolajno.

Veleposelstniku in gostilničarju Jakobu Kramberger pri Šmarjeti ob Pesnici je došla dne 16. februarja iz Duaja tužna brzojavka, da je isti dan ondi umrl — tačas še neznane smrti — njegov komaj 22letni sin Jakob. O Božiču je imel se tri dni dopusta po čegar preteku se je ločil nenavadno solnat in brezupen od ljubljenega doma. Tri dni pred smrtjo je še v pismu prosil, naj se ga v predpustnem času spomnijo s kako pošiljateljico. Res mu je vsak čas dob a in skrbeča mati napolnila zabojček, katerega mu je mlajši bratec nesel na pošto. Pa glej, gr-zno presenečenje! V istem trenutku, ko se je po poštnem uradu beležila pošiljatev, zacingljal je telefonski zvonček in iz telefona so mrmraje zabrnele po brzojavu posnete besede: Jakob K. danes umrl — pridite! Teško, težko je nesel bratec zabojček zopet domov, a z njim še težje in boleče — smrtno poročilo. Pet sinov že je poslal oče k vojakom: Domovini v bran ter sebi v čast! Najstarejšega sina že pogreša nad eno leto in Jakob mu je že druga žrtev. — Sprejmi o Bog to mlado življenje k sebi v brezkončno veselje, saj to so žitve, ki so imele:

Pač malo življenja, a mnogo trpljenja,

Prav nič od sveta, prav nič od mladosti!

Oh žrtvam nedolžnim, oh žrtvam še mladim

Tam vrni vam Bog tu strte radosti.

Vsem slovenskim žrtvam naj bo Bog večni plačnik!

Novi mornariški poveljnik.

Naša mornarica je vsled smrti velikega admiral-a Hausa osirotela. Za to ji je dal cesar zdaj novega poveljnika. Za poveljnika je imenovan podadmiral Maksimilijan Njegovan. Novi poveljnik je rodom in po mišljenju Hrvat. Star je 60 let. V sedanjih vojski mu je bilo poverjeno poveljstvo eskadre največjih bojnih ladij (drednavtov). Njegovan velja kot izboren pomorski častnik in poveljnik. V balkanski vojski mu je bila poverjena obkolitev Črnegore, katero nalogo je izvrševal kljub težavnemu položaju v splošno zadovoljnost. Pokojni admiral Haus je Njegovana in njegove zmožnosti visoko čislal, kar nam je najboljši porok, da bo vodil našo mornarico v duhu Hausovem do slave in zmage.

Do sedaj je bil mornariški poveljnik ob enem tudi načelnik mornariškega oddelka v vojnem ministrstvu. Toda sedaj v vojski, ko mora biti poveljnik skoro neprestano pri mornarici, more to službo izvrševati le imenom, le navidezno. Za to je cesar imenoval za načelnika mornariškega oddelka v vojnem ministrstvu podadmirala Karla Kailerja pl. Kaltenfels. Star je 54 let in je že pod Hausom bil resnični načelnik imenovanega mornariškega oddelka.

Vsa Avstrija želi, da bi naša mornarica, ki uživa pri vsem ljudstvu toliko ljubezni in priznanja, tudi pod novimi možmi ostala strah naših nasprotnikov in ponos ter veselje cele Avstrije.

Spor z Ameriko.

Poostreni podmorski boj se brezobzirno nadaljuje. Nemški P-čolni potopijo vsak dan večje število sovražnih ladij, ki si še upajo na odprto morje. Tudi avstrijski podmorski čolni so potopili že precejšnje število italijanskih ladij in eno ameriško. Radi tega nekateri sodijo, da je razmerje med Ameriko in Avstrijo postalo bolj hladno. Sicer pa je sedaj Amerika, ko ni hotela nobena druga, nevtralna država ukiniti razmerja z Nemčijo, postala bolj previdna in manj besedovita. Angleški minister lord Lytton je izjavil, da bo Anglija do dne 29. marca premagala podmorsko vojno z novimi in gotovo učinkovitimi sredstvi proti P-čolnom. Kakšna bodo ta sredstva, še ni znano. Poroča se, da so nekega novega rušilca P-čolnov že spustili na morje in da je dobro prestal poizkušno vožnjo.

Od 1. do 15. februarja potopljenih 400.000 ton.

Iz Haaga se poroča, da je bilo od 1. do 15. februarja potopljenih ladij s 370.000 do 400.000 tonami.

Ameriško blago ne more naprej.

»Times« poročajo iz Novega Jorka, da se je v ameriških pristaniščih sedaj radi poostrenega podmorskega boja nakopilo izvanredno mnogo blaga, ki ne more nikamor naprej. V Novem Jorku baje leži približno en milijon ton jekla. Mnogo tovornih vlakov niti ne more pripeljanega blaga izkladati, ker ni nobenih ladij na razpolago. Pomanjranje železniških vozov je bilo že poprej zelo občutno, sedaj pa je še večje. V Čikagu leži toliko pšenice, da poprejšnjo zalogo celo stokrat prekaša. V Bostonu je v skladiščih toliko zita, da ne morejo nobenega blaga več spravljati v mesto. Mnogo železnic naznanja, da ne more več sprejemati nobenega blaga.

Anglija zasegla ves premog.

Uradno se poroča dne 15. februarja iz Londona, da je angleški trgovinski urad sklenil, da se vsi premogovniki združenega angleškega kraljevstva za dobo vojske proglasijo za državno last.

Italijansko bojišče.

Na italijanski fronti posebno na Krasu, stojimo pred novimi velikimi boji. Italijani so na primorski fronti začeli z močnim artilerijskim ognjem, ki traja že neprestano od nedelje, dne 18. t. m. o poldne. Plave in morje sta mejnika črte, na katero se osredotočuje posebno hud topniški ogenj. Tudi na koroški bojni črti narašča italijanski ogenj vedno bolj; istotako tudi na južnem Tirolskem. To so predznamenja nove italijanske ofenzive, za katero so Lahi baje dobili izdatno pomoč iz Francije, in zlasti v artilerističnem oziru. Italijanski listi namigavajo, da bo težišče nove italijanske ofenzive okolica Trsta. Pričakovati torej smemo na italijanski fronti novih in hudih bojev.

Velika italijanska ofenziva proti Trstu.

Italijanski merodajni krogi zatrjujejo, da je bil namen nedavnega sestanka Kadorne s francoskim vrhovnim poveljnikom ta, da se dogovorita za bližnjo italijansko ofenzivo. Oba generala sta sporazumljena v podrobnosti. Pariški listi pravijo, da zahteva francosko armadno vodstvo ogromno laško ofenzivo, ker se dosedanji italijanski napadi ne smatrajo za zadostne s stališča, ki stremi za tem, da se vežejo sovražne bojne sile. Težišče nove velike italijanske ofenzive bo v okolici Trsta, kajti osvojenje Trsta je cilj italijanskih naporov. V istem času hočejo Francozi in Angleži doseči odločitev ob reki Sommi.

Artilerijski ogenj od Plav do morja.

V nedeljo, dne 18. februarja, opoldne so Italijani na celi črti od Plav do morja pričeli z jako močnim artilerijskim ognjem. Kakor se poroča, so od novega leta na pomoč dobili mnogo francoske artilerije.

Lahi obstreljujejo Trbiž.

Na koroški fronti so Lahi v nedeljo, dne 18. februarja, s svojo artilerijo obstreljevali koroški trg Trbiž.

Italijanski strelski jarki ob švicarski meji.

Italijansko armadno vodstvo gradi nad mestom Ponte Chiasso ob švicarski meji strelske jarke. Meščani mesto Chiasso so prejšnjo nedeljo z razglednega stolpa opazovali kako je 100 vojakov gradilo strelske jarke. Na višinskem grebenu ob meji se tudi gradi cesta za artilerijo.

Na drugih bojiščih.

Rusko bojišče.

Skoro na celi ruski bojni črti, kjer stojijo avstrijske čete, se neprestano vršijo večji ali manjši boji, tako v južnem kotu Bukovine, pri Stanislavu, ob Narajovki in v Voliniji. Iz ojačenega topovskega ognja na posameznih odsekih se da sklepati, da se Rusi pripravljajo na večja podvzvetja.

Rumunsko bojišče.

Nekoliko obsirnejši spopadi so se vršili v moldavskem gorovju pri kraju Hrestrau, ki leži v sredini pota med obmejnimi sedmograškim prelazom Sosmözö in moldavskim mestom Turgul-Ocna.

Macedonsko bojišče.

Dne 15. februarja so napadle francoske čete zahodno od Korce avstrijske in albanske postojanke. Naše čete so se umaknile na višinske postojanke. Med reko Vardar in Dojranskim jezerom močen topovski ogenj.

Francosko bojišče.

V Šampanji so Nemci dne 16. februarja zavzeli 4 francoske postojanke. Na ostalem delu fronte povečini krajevno omejeni napadi.

Turško bojišče.

Dne 17. februarja je napadla angleška brigada turško postojanko južno od reke Tigris v Mezopotamiji. Napad je bil odbit.

Razne politične vesti.

Po stari navadi bo naš cesar naznanil vsem prijateljskim in nepristranskim vladarjem, da je nastopil vlado. Pri nemškem cesarju je bil osebno. K sultanu je oipotoval njegov brat nadvojvoda Maks. Pri bavarskem kralju je naznanil nastop bivši hrvatski ban grof Khuen-Hedervary. Tudi pri drugih vladarjih so že ali še bodo te dni naznanila posebna odposlanstva, da je zasedel cesar Karel prestol habsburških vladarjev.

Za honvedskega ministra je imenovan podmaršal Surmaj. Surmaj je zaveden katoličan. Dosedanji honvedski minister Samuel Hazai je bil židovske vere.

V listu »Deutsches Agrarblatt« se nahaja članek, v katerem priporoča odbornik nemškega kmetijskega sveta na Češkem, ravnatelj Šubert, da se ustvari »v rodovitni Primorski« vojna meja, za kar se naj pokupijo posestva in se naselijo tam ali avstrijski naseljenci ali pa naseljenci iz znanih nemških naseljeniških središč v Virtembergu, Hesnu, Hesnu-Nasavi itd. Znano je, da imajo primorski Slovenci še sami pre malo zemlje za svoje pridne roke, za to pač izvenavstrijskih naseljenec na naši »rodovitni« zemlji ni treba in jih ne bo trebalo. Slovenci bodo tudi v miru najbolj zanesljivi branitelji mej proti Italiji.

Nemški poslanci in sicer nemški nacionalni in krščanskosocialni, so dne 16. t. m. zopet razglasili svoje znane narodnostne zahteve. Da jih tolikokrat razglasajo, je znamenje, da nemško ljudstvo samo noče prav verjeti, da bi bilo njihovim prvokom resno s takimi zahtevami, ki morajo žaliti vse druge narodnosti v Avstriji, ki v tej vojski ravno tako trpijo in krvavijo kot Nemci. Nemški vojak v strelskem jarku, ki se skupno s Slovencem, Hrvatom, Čehom in drugimi bori proti sovražnikom, je pač čisto drugega mnenja, kot njih politični voditelji v zaledju. Vsi narodi skupno branim svojo domovino, za to si bomo tudi skupno delili v njej sadove tega boja in med nami ne bo in ne sme biti naroda, ki bi se nad druge povzdigoval.

Na Nemškem gre predsednik prehranjevalnega urada Batocki rad med ljudi, da jim pove svoje mnenje in tudi da izve njihovo mnenje. Pred kratkim je govoril na zborovanju žen v Berolinu ter izjavil, da popolnoma razume njihovo nevoljo. Delavcev je vedno manj, vprežne živine tudi, vvoz je popokoma izginil in celo lastna zemlja se upira, ker zadnja leta vendar ni bila obdelana z močno moško roko. Toda kaj si čemo, ako sovražniki še vedno nočejo miru. Za to je treba vzdržati. Pri nas v Avstriji imamo sedaj celo prehranjevalnega ministra, toda o njegovem delovanju se je malo slišati. Dosedaj se je izdal samo načrt za vojne kuhinje, ki ga je naredil socialdemokratski poslanec Renner. Toda ta načrt je v sedanjih obliki neizpeljiv. Minister je obdan o samih uradnikov, ki kmetijskega stanu ne poznajo od blizu.

Špansko armadno vodstvo je odpotislalo posebno častniško odposlanstvo v Nemčijo, da prouči nemška bojišča. Odposlanstvo vodi general Ruiz de San Jago. Sprejela sta odposlanstvo feldmaršal Hindenburg in general Ludendorff. Ta obisk